

stedelijk amsterdam

meilleurs vœux

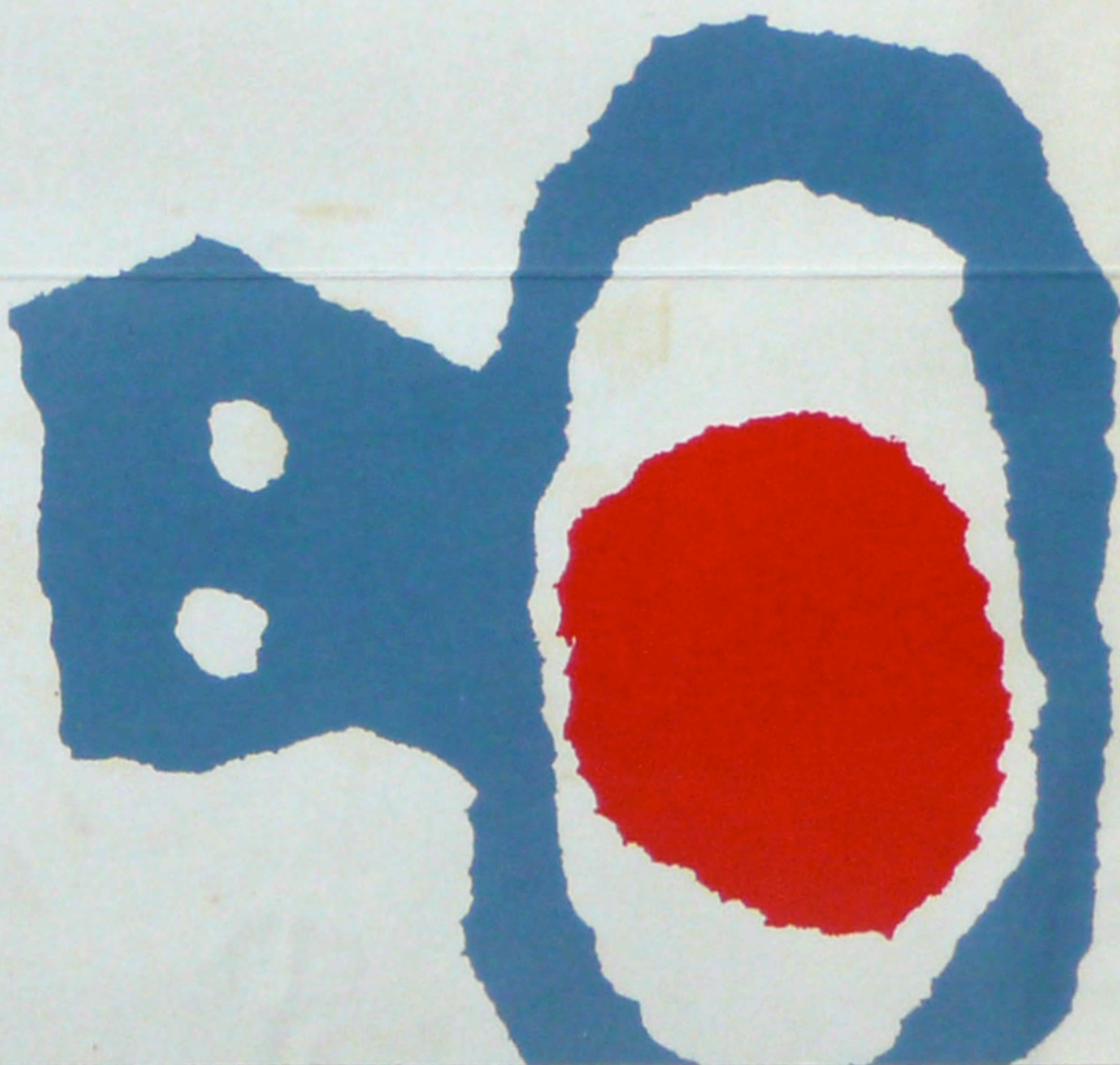
herzliche wünsche

best wishes

best wishes

Sanctuary

20

Herbergen in Namah (Hil)

~~Een gesprek met~~ schilder Heymans *op weg. (onder titel)*

Praten met Eduard Heymans is praten met een lawine. Lawineus is ook de ontwikkeling van deze schilder ~~xxxxxt~~. Hij is een schilder 'op weg'. En hij is nog niet zo lang op weg.

'In 5 jaar heb ik doorgemaakt, waar andere schilders een heel leven over doen. Ik heb me altijd willen uiten, maar als amateur. Ik heb de technische school afgelopen en werd houttechnicus. Ik verbleef daarna veel in het buitenland, in Argentinië, het Nabije Oosten, ik tekende zo nu en dan, houtseermeester ook wel, maar het meest speelde ik cello. Als cellist gaf ik zelfs recitals in het Nabije Oosten. Vanaf mijn vijfde jaar had ik muziekles. Ik heb in Israël gevochten, maar in de oorlog was ik hier. In 1948 ging ik in de kunsthandel, om het hout kwijt te raken en maakte tegelijkertijd mozaïeken. Venetiaans mozaïek glas liet ik komen. Een groot Laatste Avondmaal van mij, dat ik voor mijn plezier gemaakt had, hangt nu in de ~~Kerk~~ Katholieke Kerk in Bloemendaal.

Op een dag, en dat betekende de omkeer, ^{*Schilderde*} ~~tekende~~ ik een kurkeik. Een prachtige kurkeik en wie ~~xxxxx~~ die elk zag, zei: Heymans je bent een schilder. Ik begon als een bezetene landschappen, portretten en stillevens te schilderen. In 1958 hield ik mijn eerste tentoonstelling in de kantine van de Hoogovens. De kunsthandel had ik al van de hand gelaten.

En toen ben ik verder gegaan. De buitenste koker van visie, de onmiskenbare zichtbare realiteit pakte ik af. Ik smet haar af. Conscientieus heb ik haar binnen gelaten en vorm gegeven. Maar reeds wachtte de volgende koker. Koker na koker sprong van mijn lijf. Ik liet de zichtbare vallen, en daar kwam de onzichtbare, die om vorm vroeg. Abstrakte schilderijen maakte ik. In juli 1958 had ik een hele tentoonstelling bij elkaar geschilderd. Een maand was voor mij een jaar in die tijd. Het overkwam me meer dan dat ik het deed. Ik gehoorzaamde de wet, de wetten der intuïtie. Ik ontdekte door te gehoorzamen nieuwe wetmatigheden. Die abstrakte tentoonstelling vond plaats in de Ark in Haarlem. En waarom allemaal? Hoe kwam ik er toe? Ik had een verstaanbaar patet gezien, bij een bevriend schilder en ik dacht: wat is dat mooi! En dat was mooi. Het ging werd een tocht naar de verborgenste hoeken van de realiteit. Een vreemde ontwikkeling die ~~xxx~~ gebeurt door je handen, half bewust en toch wetend wat je doet, alleen niet naar het heersende vormgevend vorm je je zelf. Zo kwam ik dan tot mijn reliëfs, tot het aangetaste, verziekte, verkankerde oppervlak, tot de ingevanden der voorstellingen. Speciale verf, gravel, zand ^{*Kurkeik, jute etc.*} en als zijn materialen. In '57 was ik er al aarzeland mee begonnen. Terra incognita! Elk schilderij werd een zelfportret, polyinterpretabel, maar is dit niet ook zelf? Primair is dat materiaal secundair is, maar het is het materiaal dat door de vingers gaat en je de weg wijst. En hier hangen ze aan: Het Diluviaal Bewijs, Het diepzeeg geheim met de baleinen van een walvis, het Procrustusbed, wat zijn wij anders, elk bed, elke bedding is te klein, zo ook de bruis..., de gedeelde bruid, en te groot mischien en schreeuwend om inperking; Warschau 1943, het Ghetto. Nu openbaarde realiteit voor mij. Alles is nog mogelijk. Maken en meer maken. Ik zal de vreemdeling in mij laten gehoorzamen. Gehoorzamen aan de wetten der intuïtie om tot zich zelf te komen, om zijn herbergen te zien, de man die hem herbergt. Zullen zij eens samenvallen? Mischien is dat het doel: in elk geval de weg!!

April

AUBERGISTE ET ETRANGER

Le peintre Eduard Heijmans en route

Une discussion avec Eduard Heijmans équivaut à peu près à une discussion avec une avalanche. Le développement de ce peintre aussi ressemble à une avalanche. C'est un artiste qui bouge, un homme "en route". Pas depuis bien longtemps d'ailleurs.

" L'évolution que j'ai subie en cinq ans est celle qui, d'habitude, demande aux peintres toute une existence. J'ai toujours éprouvé le besoin de m'exprimer, mais en tant qu'amateur. Après une formation technique, je suis devenu un spécialiste des techniques du bois, ce qui m'a obligé à de longs séjours à l'étranger, en Argentine et dans le Proche-Orient notamment. Il m'arrivait de dessiner, de faire du modelage également, mais je préférais jouer du violoncelle. J'ai même donné des récitals dans le Proche-Orient. Il faut vous dire que j'ai étudié la musique dès mon plus jeune âge. Je me suis battu en Israël, mais la période de la deuxième guerre mondiale, je l'ai passée aux Pays-Bas. En 1948, je me suis lancé dans le commerce d'art, pour me débarrasser du bois. A cette même époque, je me suis mis à faire de la mosaïque. Je faisais venir du verre à mosaïque de Venise. Une "Cène" immense, réalisée pour mon propre plaisir, orne encore actuellement l'église catholique de Bloemendaal. Un beau jour, et c'est à ce moment-là que se situe ma révolution, j'ai peint un chêne-liège. Un magnifique chêne-liège. Et c'est en voyant ce tableau que ma femme m'a dit : "Tu es un peintre". J'ai commencé alors à peindre comme un forcené : des paysages, des portraits, des natures mortes. La première exposition de mes oeuvres eut lieu en Avril 1958, dans la cantine des Hauts-Fourneaux à IJmuiden. Je m'étais déjà débarrassé de mon commerce d'art à ce moment-là. Et j'ai continué. J'ai laissé tomber l'enveloppe de la vision extérieure, de la réalité visible. Ou plutôt, je l'ai arrachée.

Je l'avais laissé entrer par acquit de conscience, lui avais donné forme. Mais déjà apparaissait une autre enveloppe, et sous elle une autre encore. Elles craquaient, l'une après l'autre, se détachaient de moi. Je laissais tomber l'enveloppe apparente : la suivante, invisible, m'attendait que je lui donne forme. Je peignais des toiles abstraites. En juillet 1958, j'en avais suffisamment pour faire une exposition complète. A cette époque, un mois signifiait pour moi une année. Ça me tombait dessus sans que j'en fusse parfaitement conscient. J'obéissais à une loi, à des lois : celles de l'intuition. C'est en leur obéissant que je découvrais à mon tour de nouvelles lois. Cette exposition d'oeuvres abstraites eut lieu à Haarlem, dans la salle appelée Ark. Et pourquoi tout cela ? Qu'est ce qui me poussait à tout cela ? J'avais vu, chez un de mes amis peintres, une palette pétrifiée, et je m'étais dit : comme c'est beau ! Et c'ETAIT beau. Ce fut le début d'une exploration des recoins les plus inaccessibles de la réalité. Développement étrange, qui s'opère par les mains, à demi conscient, sachant cependant ce que l'on fait, ignorant seulement le but. Se former soi-même en donnant forme. C'est ainsi que je créais mes reliefs, que je creusais les surfaces attaquées, malades, rongées, pour atteindre aux entrailles des sujets. Mes matériaux : une peinture spéciale, des cailloux, du sable, de la cendre, du liège, du jute, ^{etc.} J'avais commencé, hésitant, à me servir d'eux en 1957. Terra incognita ! Chaque peinture devenait un autoportrait, à interprétation polyvalente, comme nous le sommes nous-mêmes. Ce qui est primaire, c'est que le matériel soit secondaire, mais c'est le matériel qui montre le chemin en passant par nos mains. Et voici les oeuvres, accrochées aux murs : la Preuve Diluviale, le Secret Sous-Marin avec les baleines de la baleine, le Lit de Procuste - que sommes-nous d'autre - chaque lit est trop petit, ainsi la Mariée la Mariée Partagée, ou peut-être trop grand, hurlant pour être réduit : Varsovie 1943, le Ghetto.

Réalité qui s'est révélée à moi. Tout est encore possible. Créer, et créer davantage. Je réduirai à l'obéissance l'étranger

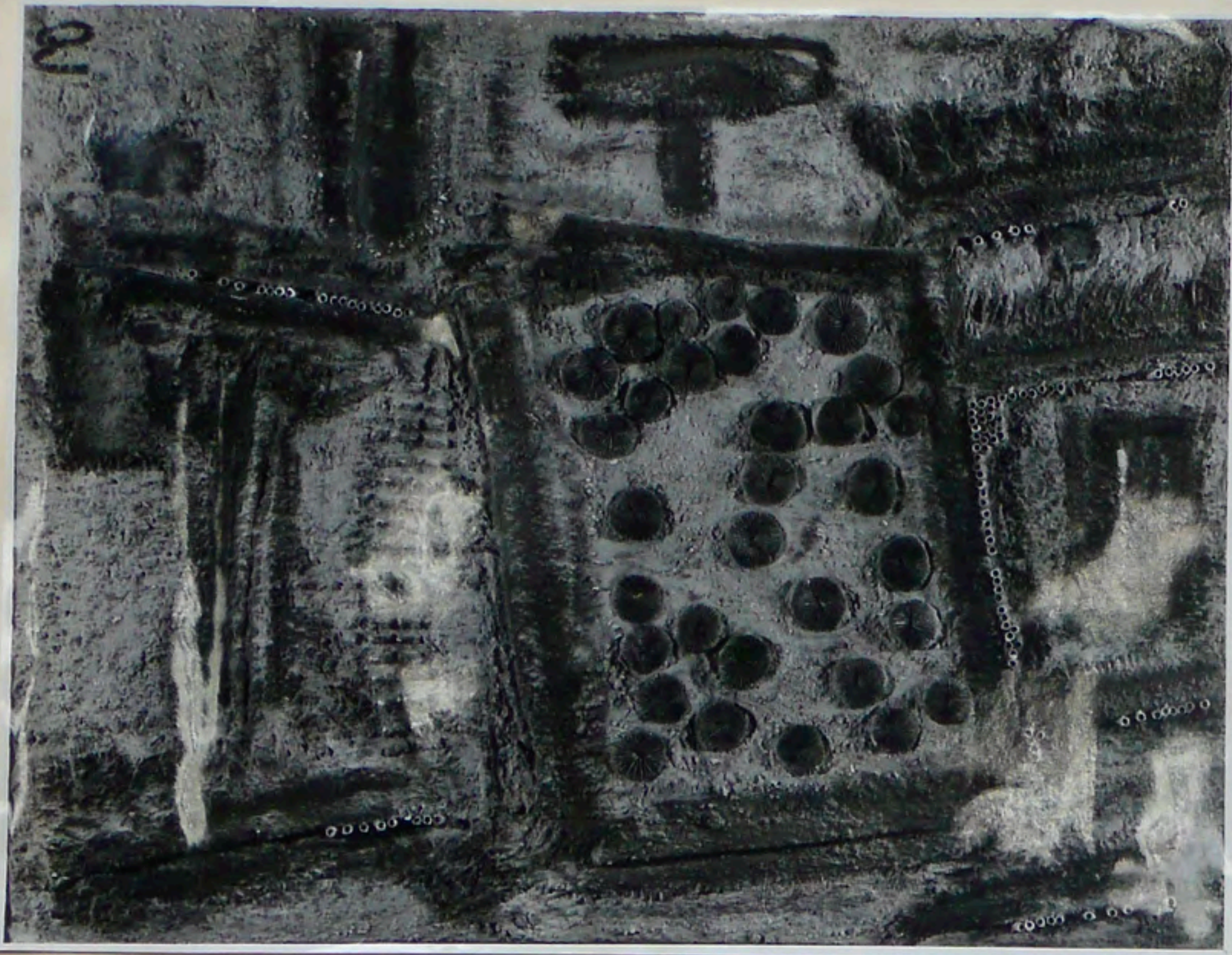
qui est en moi : obéissance aux lois de l'intuition, pour l'amener à se réaliser, à voir l'aubergiste qui l'héberge. Arriveront-ils à se superposer ? Peut-être est-ce là le but; c'est en tout cas le chemin !! "

Voilà comment Eduard Heijmans parle de son oeuvre. Comme une avalanche. L'une après l'autre les enveloppes tombent. Il se sent de la même famille que Rousseau le Douanier. En tant que peintre somnambule. Ses grands exemples s'appellent Van Gogh, Chagall, Paul Klee, Modigliani. Les plus grands peintres sont ceux qui, possédant la plus grande intuition, ont découvert les plus grandes lois. Pour Eduard Heijmans, loi et intuition sont identiques et constituent pour l'artiste son être propre, rejetant l'une après l'autre ses enveloppes, pour qu'aubergiste et étranger puissent se rencontrer et apprendre à se connaître.

Bert Schierbeek

(vertaling Marie Jaffré)

Engel. Hed. Mus.

collectie
Van Bommel-Van Dam
Langkatstraat 119^{II}
Amsterdam (C)

(Dese collectioners kochten
Warscha 1943 en offer
← aan de zon
in het Hed mus op 25.2.62.

in het stedelijk museum te amsterdam wordt in het kader
van de permanente tentoonstelling "de vijf generaties"
van 23 februari tot 26 maart 1962
een tentoonstelling gehouden van werken van

eduard heymans

de directie der gemeentemusea heeft het genoegen
u hiermede uit te nodigen tot het bijwonen van
de openstelling van deze expositie
op vrijdag 23 februari 1962 des namiddags te 4 uur

geldig voor twee personen

Expositie Eduard Heymans in het Stedelijk Museum

In het Stedelijk Museum te Amsterdam
zal vrijdag, 23 februari, 's middags om
4 uur in het kader van de permanente
tentoonstelling „De vijf generaties” een
expositie worden geopend van werken van
de Aerdenhoutse schilder Eduard Hey-
mans. De expositie duurt tot 26 maart.

stedelijk van abbemuseum eindhoven

bilderdijklaan 10
telefoon 04900-12280-13126
postgiro 284907

eindhoven, 15 februari 1962

onderwerp:

De heer Heymans,
58, Rijnegomlaan,
Aerdenhout.

Heijman's werk in Stedelijk Museum

De Aerdenhoutse schilder Eduard
Heymans exposeert van 23 febru-
ari af in het Stedelijk Museum.

Zeer geachte heer Heymans,

Hierbij bevestig ik onze afspraak
om van 13.4 tot 13.5.1962 een tentoon-
stelling in ons museum te zullen in-
richten van Uw recente werken en dat
van twee andere kunstenaars.

Met de meeste hoogachting,

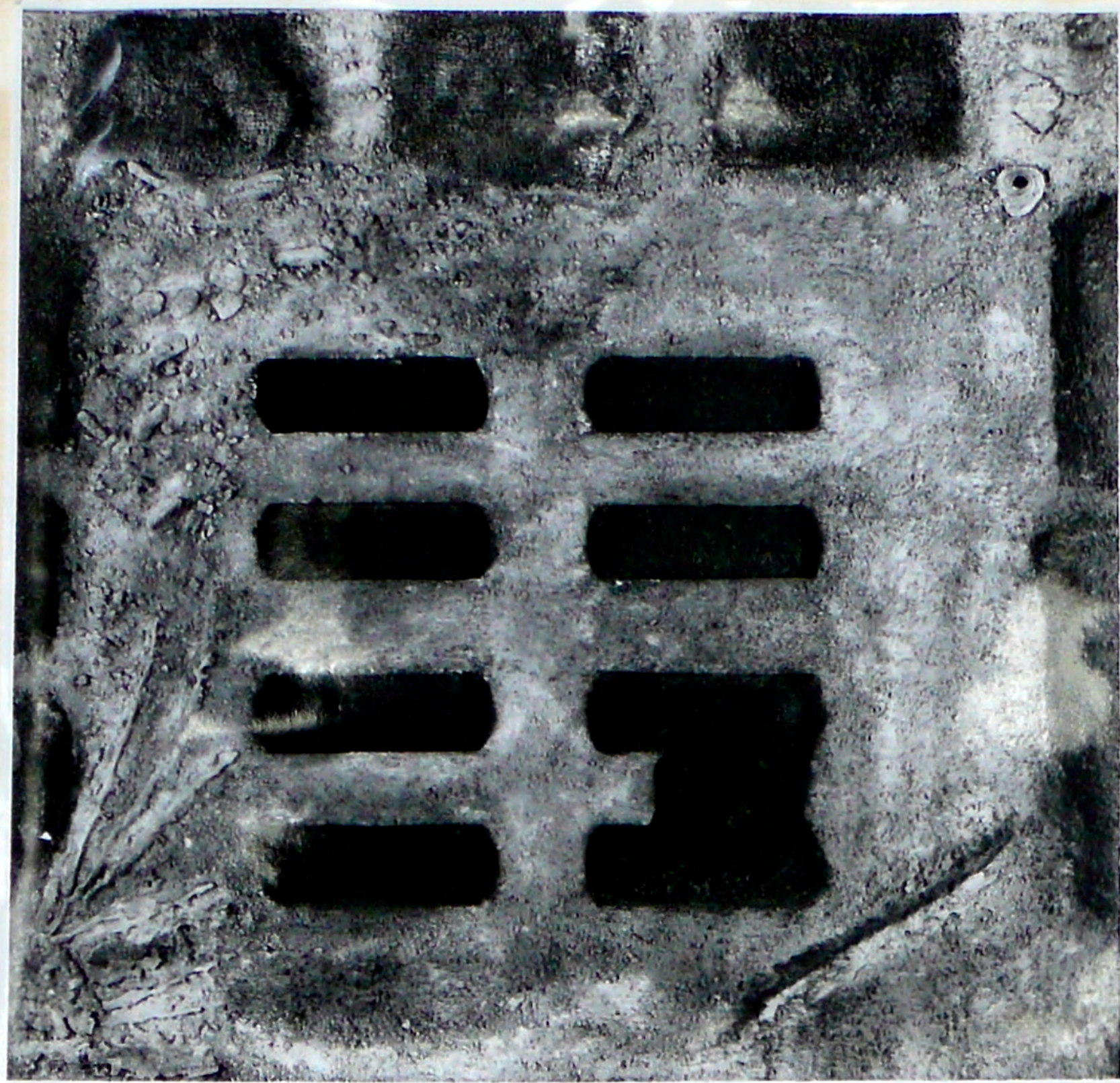
E.L.L. de Wilde

E.L.L. de Wilde

Eduard Heymans exposeert in A'dam

AMSTERDAM, 26 febr. — In het Ste-
delijk Museum in Amsterdam is een
tentoonstelling geopend van werken van
de Aerdenhoutse schilder Eduard Hey-
mans. Al in 1960 werden daar doeken
van deze schilder ten toon gesteld tij-
dens een expositie van actuele stromin-
gen. Vorig jaar kocht het Stedelijk Mu-
seum een werk van Heymans aan.

Na sluiting van de Amsterdamse
tentoonstelling op 26 maart, gaat de
collectie naar het Stedelijk Van Abbe-
museum in Eindhoven, waar zij in com-
binatie met het werk van enkele andere
schilders en een beeldhouwer ten toon
zal worden gesteld. Het Utrechtse Cen-
traal Museum zal dit najaar een ten-
toonstelling wijden aan het werk van
Heymans.

Het reliëf Warschan 1942 is
overgedragen aan de Joodse
slachtoffers van het Warschan
ghetto

stedelijk museum

amsterdam, paulus potterstraat 13
telefoon 732166

agenda tot

26 februari 1962

Tentoonstellingen in het Stedelijk Museum

1. Vijf generaties - Een instructieve tentoonstelling (chronologisch) van de schilderkunst van de laatste honderd jaar.
2. Vincent van Gogh - Grote verzameling schilderijen en tekeningen uit alle perioden (Holland, Brabant, Antwerpen, Parijs, Arles, St. Rémy, Auvers).
- 3.

nieuwe vleugel:

gouddhouwwerken van
wotruba en maillol

16 februari - 19 maart

prentenkabinet:

eigen collectie

- 5 maart

tentoonstellingen

schilderijen van torres garcia
"prent" jubileum tent. "de grafische"
werkman, overzichtstentoonstelling
tentoonstelling gewijd aan sanatorium

22 december - 19 februari
3 februari - 26 februari
2 februari - 5 maart

"zonnestraal"

3 februari - 19 maart
23 februari - 26 maart

de droom

in het kader van de vijf generaties:

fr. hunziker, schilderijen
lotti v.d. gaag, schilderijen en sculptures
werken van e. heymans

20 januari - 19 februari
20 januari - 19 februari
23 februari - 26 maart

"strips"

13 - 24 februari

Museum Fodor: Keizersgracht 609 b/d Vijzelstraat

calligrafiën en sculpturen van teshigahara
schilderijen van e. fürst 12/2 - 5/3^{9/2} - 5/3

Amsterdams Historisch Museum „De Waag”: Nieuwmarkt

eigen collectie en joods historisch museum

Museum Willet Holthuysen: Herengracht 605

eigen collectie

Rondleidingen: in het Stedelijk Museum, iedere woensdag- en zaterdagmiddag 3 uur, gratis; steeds wisselende onderwerpen, gelegenheid tot vragen stellen.

Bovenstaande musea zijn geopend: dagelijks van 10-17 uur, 's zondags van 13-17 uur.

Jeugdabonnementen f 1.75 per jaar voor scholieren, studerende en onderwijzend personeel.

Groepsabonnementen f 1.75 per jaar voor groepen van tenminste 25 personen (met recht van individueel bezoek).

Prospectus op aanvraag verkrijgbaar bij het secretariaat van de Amsterdamse Museumkring voor Moderne Kunst, gevestigd in het Stedelijk Museum.

stedelijk van abbemuseum eindhoven

bllderdijklaan 10

telefoon 04900-12280-13126

postgiro 284907

eindhoven, 23 februari 1962

onderwerp:

De heer J. Heymans,
Rijnegomlaan 58,
Aerdenhout.

Zeer geachte heer Heymans,

Zoals reeds mondeling werd afgesproken zullen wij Uw tentoonstelling gaarne overnemen. Wij hebben hiervoor ruimte van 26.4 - 27.5.1962, een periode die naar ik hoop U schikken zal.

Ik neem aan, dat twee zalen voor de tentoonstelling voldoende is. Wij zouden gaarne de catalogus, die voor Uw tentoonstelling in het stedelijk gedrukt wordt in commissie willen overnemen. Zoudt U mij kunnen berichten of dat mogelijk is. De affiche zullen wij zelf verzorgen. Zoudt U Bert Schierbeek willen vragen de tentoonstelling van U te openen?

Transport en verzekering zullen wij uiteraard zelf regelen.

Uw bericht zie ik gaarne tegemoet.

Met de meeste hoogachting,

E.L.L. de Wilde

i.a.v.

